

“Latviešu valodas sintaktiski marķētajā korpusā” izmantotie x-vārdu apakštīpi (v. 01.11.2023.)

X-vārdi gramatikas modelī tiek izmantoti, lai attēlotu vairākvārdu frāzes, kas funkcionē kā viena vesela sintaktiska vienība: salikti izteicēji **xPred** (saliktas laika formas, sastata izteicēji, izteicēji ar semantisku modificētāju), prievārdiskas konstrukcijas **xPrep**, skaitļa vārdu savienojumi **xNum**, pielikumi **xApp**, salīdzinātājdaļas **xSimile**, konstrukcijas ar partikulu **xParticle**, vairākvārdu personvārdi un organizāciju nosaukumi **namedEnt**, vārdkopas analogi **subrAna1** u. c.

Lielākajai daļai x-vārdu ir apakštīpi (sk. tabulas zemāk). Papildinformācija par apakštīpu tiek attēlota kvadrātiņos. Dažiem x-vārdiem apakštīpu nav (**phrasE1em**; **unstruct**; **coordAna1**; **namedEnt**; **xFuncion**; **xNum**).

Rādītājs

xPred : Salikti izteicēji	1
xPrep : Prepozīcija.....	1
xApp : Pielikums	1
xSimile : Salīdzinātājdaļa	2
xParticle : Partikula	2
subrAna1 : Vārdkopas analogs.....	2

xPred: Salikti izteicēji

apakštīps	Skaidrojums	Piemēri
act	darāmās kārtas vienkāršie un saliktie laiki	[vētra] ir atgriezies
pass	ciešamās kārtas vienkāršie un saliktie laiki	[viņš] tiek paaugstināts
subst	nomināls izteicējs ar lietvārdu	[tēvs] ir diriģents, summa ir 12 EUR
adj	nomināls izteicējs ar īpašības vārdu vai divd.	[ceriņi] ir balti
pronom	nomināls izteicējs ar vietniekvārdu	[viņš] ir tāds
modal	modāls izteicējs	mācēt peldēt
phase	fāzes izteicējs	sākt strādāt
expr	izpaušmes veida izteicējs	[viņam] gadījās pakļūpt
adv	adverbiāls izteicējs	[durvis] ir vaļā
inf	izteicējs ar infinitīvu	[pienākums] ir parunāties
num	izteicējs ar skaitļa vārdu	[pulkstenis] ir septiņi, skaits ir 250941

xPrep: Prepozīcija

apakštīps	Skaidrojums	Piemēri
pre	prepozīcija	uz galda
post	postpozīcija	mani dēļ, [mīļā] miera labad
rel	relatīvais adverbs (jeb pusprievārds)	pāri tiltam, cauri dārzam

xApp: Pielikums

apakštīps	Skaidrojums	Piemēri
agr	saskaņots	dzejnieks Rainis, meitene zeltene
non	nesaskaņots	laikraksts "Diena"

xSimile: Salīdzinātājdaļa

apakštips	Skaidrojums	Piemēri
y	gramatizējušās salīdzinājuma konstrukcijas sastāvdaļa	Vairāk nekā [pieci gadi], vairāk kā [gadu], vairāk nekā [pieklājīgs], tādas kā [balsis]
n	negramatizējušās salīdzinājuma konstrukcijas sastāvdaļa	[viņš skrēja] kā vējš

xParticle: Partikula

apakštips	Skaidrojums	Piemēri
aff	nenoliegta frāze	ik vakaru, kaut vienam
neg	noliegta frāze	ne vienmēr, ne katram

subAna1: Vārdkopas analogs

apakštips	Skaidrojums	Piemēri
vv	vietniekvārdu savienojums	mēs visi, tas pats, kaut kas cits, visi tie
ipv	adjektīviski vārdu savienojumi ar vietniekvārdu	tāds labs, kaut kas zaļš, pats svarīgākais
skv	skaitļa vārda savienojumi ar vietniekvārdu	abi divi, visi trīs, viņš viens
set	kopuma konstrukcija	viens no daudziem, viens no labākajiem, pieci no labākajiem uzņēmumiem, nozīmīgākie no faktoriem